

Vuorovaikutuksella eroon peloista

Riku Rantala kertoo omaavansa paljon ennakkoluuloja, jotka ovat aina murtuneet tiedon ja kokemuksen myötä.

Riku Rantalan mukaan vieraan pelko on ymmärrettävää ja ihmisiin sisäänrakennettua. Pelkoja voi kuitenkin vähentää matkustamisella, vuorovaikutuksella ja tiedolla.

Ihmisten toisiaan kohtaan tuntema pelko on tällä hetkellä maailman vaarallisin asia, sanoo maailmanmatkaaja **Riku Rantala**. Madventures- ja Docventures -ohjelmista tuttu Rantala on yksi marraskuussa 2015 järjestettävän Tiedon virtaa -seminaarin puhujista. Hän on huolissaan reaktioista, joita lukuisten turvapaikanhakijoiden saapuminen Suomeen on viime aikoina aiheuttanut.

– On ymmärrettävää, että ihmiset pelkäävät. Vieraan pelko on meihin sisäänrakennettu juttu. Sen näkee muuallakin, suomalaiset eivät ole siinä mitenkään erityisen huonoja. Pelko vierasta kohtaan on kuitenkin vähäisempi niissä mestoissa, missä on totuttu jo vuosikymmenien tai vuosisatojen ajan kansainväliseen meininkiin, Rantala sanoo.

Matkustaminen on kuitenkin hyvää lääkettä pelkoa vastaan – ainakin silloin, jos matkan aikana uskaltautuu aitoon vuorovaikutukseen paikallisten ihmisten kanssa.

– Se kasvattaa ja lisää ajatuksia, näkökulmia maailmaan.

ERILAISIA MUTTA SAMANLAISIA

Riku Rantalan mukaan kulttuurierojen korostaminen palvelee tiettyjä tahoja, jotka hyötyvät kärjistämisestä. Vastakkainasettelulla halutaan synnyttää vihaa ja katkeruutta, jolla vahvistetaan omaa vallassa pysymistä. Todellisuudessa ihmisillä on ympäri maailman kuitenkin enemmän yhteistä kuin eroavaisuuksia. Ihmiset ovat myös yllättävän ystävällisiä toisilleen kaikkialla maailmassa.

– Olemme huomanneet huvittavalla tavalla, että kun reissaa palloa ja katselee ihmisiä, niin vähän kun pintaa raaputtaa, samat asiat siellä aina on. Ihmiset haluavat saada perustarpeensa tyydytettyä – sapuskat, vaatteet, katto pään päälle. Sitten halutaan rakkautta ja halutaan päteä. Samankaltaisuus on yllättävää.

Rantala kertoo omaavansa itsekkin paljon ennakkoluuloja, jotka ovat aina kuitenkin murtuneet tiedon ja kokemuksen myötä. Paikalliset kulttuurisäännöt ja ilmiöt näyttäytyvät uudessa valossa, kun niiden taustat selitetään. Siinä missä suomalainen saattaa kauhistella naisten asemaa arabimaissa, voidaan esimerkiksi Yhdysvalloissa pitää alasti saunomista epämiellyttävänä ja lähes pakanallisena tapana.

– Sitä alkaa ymmärtää, että jos olisin samanlaisessa tilanteessa, minäkin olisin sellainen. Asioita pitää muuttaa, mutta ihmisiä ei voi demonisoida. Aika harvalla meistä suomalaisistakaan on munaa käydä systeemiä vastaan, Rantala sanoo.

Kulttuurien välisiä eroja ja samankaltaisuuksia käsittelee myös Madventures-kaksikon Rantalan ja **Tuomas ”Tunna” Milonoffin** uusin kirja Mad success -seikkailijan self help -opas.

VUOROVAIKUTUSTA JA YRITTÄJYYTTÄ

Vuorovaikutuksella on valtava merkitys pelkojen hälventämisessä ja ristiriitojen vähentämisessä. Riku Rantalan mukaan vuorovaikutusta pitäisikin Suomessa yrittää lisätä keinolla millä hyvänsä.

– Mitä enemmän eristämme ihmisiä ghettoihin ja mitä vähemmän otamme heitä mukaan tähän yhteiskuntaan, sen huonommin tulee menemään.

Rantala uskoo, että jokainen kotouttamiseen sijoitettu euro maksaa itsensä moninkertaisesti takaisin. Siksi hän päätti yhdessä Tunna Milonoffin kanssa kantaa oman kortensa kekoon perustamalla Startup Refugees -projektin. Kuukausia tai vuosia kestävä projektin ideana on auttaa maahantulijoita yrittämisen alkuun myöntämällä heille starttirahaa.

– Tulijoiden keskuudessa on paljon ihmisiä, joilla on yrittäjyystausta. Tätä kannattaisi hyödyntää monella tavalla, ja heti kotouttamisen alkuvaiheessa löytää ne tyytit, joilla on edellytyksiä, voimia ja kykyjä ruveta yrittämään.

Startup Refugees on saanut mukaan jo satoja vapaaehtoisia sekä isoja yrityksiä DNA:sta Supercelliin. Lisäksi mukana ovat sisäministeriö ja Maahanmuuttovirasto.

UUDENLAISIA TV-OHJELMIA

Riku Rantala kertoo ryhtyneenä itse aikoinaan yrittäjäksi hyvin vastahakoisesti. Rantalan ja Tunna Milonoffin GimmeYaWallet-tuotantoyhtiön Madventures-matkailuohjelma ja eri maista tulevia dokumentteja esittävä ja analysoiva Docventures ovat kuitenkin osoittautuneet menestyksiksi.

– Me haluamme ottaa jengin mukaan, sillä alle 25-vuotiaat katsovat aina vain vähemmän ja vähemmän lineaarista televisiota. Nuorten monikanavainen mediankäyttö tarkoittaa sitä, että ohjelma keskeytyy vähän väliä jonkin älylaitteen käyttöön. Ajattelimme, että miksemme tuuttaisi sitä samaa kamaa mitä tulee telkkarista, myös niissä muissa kanavissa, jotta ihminen olisi asian äärellä eikä puhuisi asian vierestä.

Rantalan mukaan vastaavaa, transmediaalista ohjelmaa ei ole aiemmin juuri tehty. Rantalan ja Milonoffin esikuvat eivät löydykään muista ohjelmantekijöistä, vaan esimerkiksi dokumentaristeista, kotimaisista, moderneista kirjailijoista ja gonzo-journalisteista.

– Ideana on myös saada aikaan yhdistäviä, yhteisöllisiä katselutapahtumia, mitkä liittyvät tällä hetkellä lähinnä urheiluun tai kykykilpailuihin. Yritämme tietotulvassa saada napattua ihmisten huomion tärkeiden asioiden äärelle, vaikka heillä on sata kertaa helpompia tapoja viettää vapaa-aikaa kuin ajatella.

*Jenni Meronen
Kuva Marko Rantanen*

Lue lisää jutun aiheista

[Startup Refugees -projektin kotisivut](#)

[Docventures-osio Ylen sivuilla](#)

[GimmeYaWallet-tuotantoyhtiön kotisivut](#)

[Madventures-kotisivut](#)